

Број: 01,02,03/11-05-1-246/13
Сарајево, 14. 10. 2013.

**ИЗВЈЕШТАЈ СА ЧЕТВРТОГ ДИЈЕЛА РЕДОВНОГ ЗАСЈЕДАЊА
ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ САВЈЕТА ЕВРОПЕ, СТРАЗБУР,
од 30.09. до 04.10.2013. године**

Четврти дио редовног засједања Парламентарне скупштине Савјета Европе одржан је у Стразбуру од 30. 09. до 04. 10. 2013. године. На засједању је учествовала Делегација Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Савјета Европе, у којој су били:

1. Милица Марковић, чланица Делегације;
2. Борјана Кришто, чланица Делегације;
3. Саша Магазиновић, члан Делегације;
4. Сенад Шепић, члан Делегације;
5. Нермина Капетановић, замјеница члана;
6. Исмета Дервоз, замјеница члана;
7. Севда Ваљевчић, секретар Делегације, и
8. Аднан Бешић, преводилац.

Функционисање демократских институција у Босни и Херцеговини

Октобарско засједање Парламентарна скупштине Савјета Европе обиљежила је расправа о Извјештају и предлогу резолуције о функционисању демократских институција у Босни и Херцеговини 13300 (2013), извјестилаца гђе Карин С. Волдест из Норвешке и г. Вареикиса Егидијуса из Литваније. Извјестиоци су неуобичајено и врло оштро предлагали санкције за БиХ у случају да се не изврши пресуда Европског суда за људска права у предмету Сејдић и Финци у одговарајуће вријеме, прије наредних општинских избора планираних за октобар 2014. године. Наиме, у параграфу 11. споменуте резолуције тражено је да ПССЕ размотри наметање санкција Делегацији ПСБиХ у ПССЕ (искључење из рада ПС Савјета Европе), док је у параграфу 12. тражено од Комитета министара Савјета Европе да размотри могућност укидања Босни и Херцеговини права на представљање у Савјету Европе.

На поменуте параграфе резолуције, чланови Делегације ПСБиХ у ПССЕ уложили су амандмане, који су огромном већином гласова прихваћени током гласања на пленарном засједању, а којима је отклоњена могућност предложених санкција за нашу земљу. У свега неколико дана чланови Делегације одржали су десетине састанака са делегацијама других држава и са утицајним појединцима у Савјету Европе, те су дјеловали максимално јединствено и говорили „једним гласом“. Највећи успјех Делегације БиХ јесте да је излобирала и обезбиједила гласове да буду прихваћени њени амандмани на чланове 11 и 12, који су у првобитној форми били без преседана у досадашњој пракси извјештача (искључујући примјер Бјелорусије). Треба нагласити да је захваљујући усвајању амандмана делегације БиХ резолуција одбијена, и у форми препоруке упућена Комитету министара Савјета Европе. Опасност од санкционисања БиХ је отклоњена, али то не значи да, уколико одлука у предмету Сејдић Финци не буде спроведена, то неће на неком наредном засједању ПС Савјета Европе, наредне године, поново бити стављено на дневни ред у оквиру редовног извјештавања о БиХ, као једној од земаља под мониторингом.

Својом подршком, како потписима на амандмане тако и гласањем, парламентарци из бројних европских земаља, а посебно из сусједних, показали су да за разлику од предлагача санкција познају дух и принципе функционисања Савјета Европе који се заснивају на подршци, сарадњи, размјени искустава и знања, а не на санкцијама и пријетњама. Чланови Делегације ПСБиХ: Милица Марковић, Борјана Кришто, Нермина Капетановић, Саша Магазиновић и Сенад Шепић имали су појединачна излагања о овој тачки дневног реда.

Милица Марковић је у свом обраћању казала да БиХ не бјежи од своје одговорности преузете приликом пријема у Савјет Европе, те да је наша земља учинила значајне кораке у испуњавању већине постпријемних обавеза. Гђа Марковић је посебно истакла одређеност Босне и Херцеговине за проналажење одговарајућег и трајног рјешења за спровођење ове сложене пресуде, те да власти БиХ и предсједници странака чине напоре како би се ријешило овај проблем.

Извршење пресуде у предмету Сејдић и Финци је посебно сложен проблем јер захтијева реформу Устава БиХ, а реформе устава су и у земљама уређенијим од Босне и Херцеговине компликован и сложен поступак, казала је гђа **Борјана Кришто** у свом обраћању. Пресуда у предмету Сејдић и Финци се, због своје сложености, не може сматрати „обичном пресудом“, те стога њено извршење захтијева посебне процедуре. Уважавајући у потпуности разумијевање које је Босни и Херцеговини повјерено када је у питању извршење ове пресуде Европског суда за људска права, позивам да се не губи стрпљење те пружи додатна шанса и помоћ за изналагање рјешења, истакла је гђа Кришто.

Саша Магазиновић захвалио се извјеститељки Волдсет за њене напоре уложене у покушају да створи објективну слику о функционисању демократских институција у Босни и Херцеговини. Обраћајући се присутнима, г. Магазиновић је нагласио да је ова пресуда прва пресуда у историји Суда у Стразбуру која захтијева промјену једног мировног споразума - Дејтонског мировног споразума - чији је дио Устав Босне и Херцеговине. Сматрам претјераним и контрапродуктивним отварање врата санкцијама

због тога што Анекс IV Дејтонског мировног споразума, што значи Устав БиХ, још увијек није измијењен како је захтијевано, посебно је истакао г. Магазиновић.

Нећемо порицати валидност узнемирујућих сазнања о кризи у БиХ, пошто заиста вјерујемо у добре намјере Савјета Европе у цјелини, казала је гђа **Нермина Капетановић** у свом обраћању присутнима. Такође, нећу понудити никакав изговор, јер сте их чули много током времена. Изговори, објашњења и политички аргументи којима се износи кривица и одговорност које су нас довеле до овог тужног тренутка треба да остану у домаћем политичком пољу. "Сада и овдје, вјероватно први пут, као што сте томе управо свједочили, чланови Делегације БиХ су говорили једним гласом и имају један захтјев - дајте нам још мало времена да дођемо до рјешења", посебно је нагласила гђа Капетановић.

Сенад Шепић је истакао да ћемо урадити све што је у нашој моћи како бисмо направили напредак у преговорима, а који је потребан за извршење пресуде Европског суда за људска права. "Ми разумијемо нашу одговорност према нашим бирачима, као и према свим грађанима. Дакле, ми ћемо се борити да одржимо највише стандарде правне процедуре у свим аспектима нашег политичког дјеловања, што произлази из чланства у Савјету Европе. У сталној смо потражи за рјешењем које би могло бити у складу са пресудом и које би било функционално за друштво у цјелини", истакао је г. Шепић.

Након расправе на пленарном засједању у којој су, осим чланова наше делегације, учествовали парламентараци из многих других европских земаља, усвојени су уложени амандмани, слиједом чега је ПССЕ у Стразбуру умјесто резолуције усвојио **Препоруку о функционисању демократских институција БиХ 2025 (2013)**¹, у којој више нема одредаба којима је тражено да БиХ буде санкционисана, а потом и искључена из Савјета Европе уколико пресуда у предмету Сејдић и Финци не буде извршена до одржавања општих избора наредне године. Препорука има много мањи значај и обавезу за БиХ него што је то резолуција. Делегација БиХ постигла је велики успјех, јер је већина подржала амандмане наше делегације и довела у питање сам извјештај госпође Волдсет. Прихваћено је да се гласа о њеном извјештају као о препоруци, што је у рангу мишљења или информације.

Препоруком 2025 (2013), на основу извјештаја извјеститељке гђе Карин С. Волдсет (ЕДГ) из Норвешке и г. Вареикиса Егидијуса (ЕПП/ЦД) из Литваније, ПССЕ је још једном позвао политичке субјекте БиХ и кључне политичке актере да ураде све што је могуће како би била извршена пресуда у предмету Сејдић и Финци. Власти и политички лидери у БиХ позивају се да измијене Устав као и изборни закон у складу са овом пресудом, без одгађања. Скупштина је Препоруком изразила дубоку забринутост због политичке кризе у земљи. Како би се окончале сталне блокаде и сукобљавања, Скупштина је још једном позвала власти БиХ и кључне политичке субјекте да преузму одговорност, прекину опструкције и раде конструктивно на нивоу државних институција. Скупштина је одлучила да помно прати развој ситуације у земљи, а ако не буде напретка до септембра 2014. године, на октобарском засједању 2014. године

¹ Препорука о функционисању демократских институција у БиХ налази се у прилогу извјештаја

расправљало би се и одлучило о неопходним корацима у односима са Босном и Херцеговином.

Изложба „Индустријско наслеђе земаља чланица Савјета Европе“

Поводом усвојене Резолуције Савјета Европе „Индустријско наслеђе у Европи“, чија је извјеститељка била чланица наше делегације гђа Исмета Дервоз, током октобарског дијела засједања у згради Савјета Европе у Стразбуру, уз присуство бројних парламентарца и гостију, отворена је изложба под називом „Индустријско наслеђе у Европи – наше заједничко наслеђе“. Експонате за изложбу је доставило 30 земаља чланица Савјета Европе и то је највећи број земаља који је учествовао у сличним пројектима. Изложбу је отворио предсједник ПС Савјета Европе г. Жан-Клод Мињон, а том приликом говорили су и предсједавајући Комитета за науку, културу, образовање и медије ПС Савјета Европе г. Пјотр Вах, амбасадор БиХ при Мисији у Стразбуру, г. Алмир Шаховић и чланица Делегације гђа Исмета Дервоз. Приликом обраћања, истакнут је значај сарадње Комитета министара Савјета Европе и Парламентарне скупштине Савјета Европе, а гђа Исмета Дервоз је посебно захвалилиа амбасадору Шаховићу на напорима које је Мисија БиХ уложила у организацију ове изложбе. Резолуција ПС Савјета Европе и извјештај госпође Дервоз усмјерени су на подизање спознаје код доносилаца одлука и релевантних јавних и приватних партнера о потреби потпуног разумијевања заштите и употребе индустријског наслеђа, те дају конкретне предлоге како постићи најбоље резултате.

“За надати се да ћемо, на основама резолуције, бити у стању да увежемо и оснажимо европске политике у овом домену” поручено је током отварања изложбе.

Значајније расправе

Посматрање парламентарних избора у Албанији: Скупштина је током расправа о мисији посматрања парламентарних избора у Албанији истакла да су они протекли конкурентно, уз активно учешће грађана и потпуног поштовања основних слобода. Међутим, у извјештају г. Петроса Тацопулоса из Грчке, који је Скупштина и усвојила, наводи се да је видљива атмосфера неповјерења двије главне политичке снаге, да примјена изборног законодавстава није била на задовољавајућем нивоу, а што је скупа утицало на неповјерење јавности у изборни процес. Како би вратили повјерење грађана у изборни процес, Скупштина позива власти Албаније да у сарадњи са Венецијанском комисијом предузму низ мјере, које би прије свега довеле до побољшања изборног правног оквира, те гарантовале непристрасан рад изборне администрације на свим нивоима. У име Делегације ПСБиХ при ПССЕ у мисији посматрања парламентарних избора у Албанији учествовала је **Нермина Капетановић**.

Право дјетета на физички интегритет: Скупштина је посебно забринута због одређених повреда физичког интегритета дјетета, као што је обрезавање дјечака из религијских разлога, присиљавање дјецe на пирсинг, тетоваже, пластична хирургија. Посебно је забринута чињеницом што особе које практикују или подржавају овакве праксе то представљају корисним за саму дјецу упркос јасном доказу који потврђује супротно. У резолуцији 1952 (2013) заснованој на извјештају гђе Марлене Рупрехт из Њемачке,

Скупштина чврсто препоручује државама да унаприједи знање или обавијештеност у својим друштвима у вези са потенцијалним ризиком неких од ових процедура за физичко и ментално здравље дјете. Такође, позива државе да јасно дефинишу медицинске, санитарне и друге услове који се морају осигурати у случајевима као што је обрезивање дјечака које није медицински оправдано. Такође тражи од држава да усвоје специфичне законске одредбе како би се осигурало да се одређене операције и праксе неће вршити над дјететом прије него што је то дијете довољно старо да може бити консултовано. Скупштина такође препоручује да право дјетета на физички интегритет треба експлицитно да буде укључено у релевантне стандарде Савјета Европе.

Развој скупштинске процедуре мониторинга (јуни 2012-септембар 2013): У резолуцији 1953 (2013) усвојеној на основу извјештаја г. Андреаса Херкела из Естоније, Скупштина је дала одређене препоруке земљама које још увијек имају мониторинг процедуре и оним које су укључене у дијалог након мониторинга, у којима их позивају да испуне преостале дужности и обавезе, које су прихватиле приликом приступања Савјету Европе. Истовремено су поздравиле напредак неких од тих земаља које су примијетиле. У вези с поштовањем основних обавеза преосталих 33 земаља чланица Савјета Европе, које нису ни под каквим одређеним мониторингом, Скупштина је изразила своју забринутост због тога, с обзиром да неке од ових земаља још увијек нису потписале и/или ратификовале неке од кључних конвенција Савјета Европе. Споменули су забрињавајуће догађаје у неким од ових земаља, што укључује сегрегацију коју трпе Роми, неадекватна права миграната, избјеглица и мањина; структуралне проблеме који доводе до кашњења у извршењу одлука Европског суда за људска права и незадовољавајући рад у складу са препорукама за антикорупцију. Због тога су позвали ове земље да се у потпуности придржавају препорука које дају механизми мониторинга Савјета Европе. Скупштина ће наставити са овим врстама препорука о томе како побољшати ефикасност и учинак својих мониторинг процедура за све земље чланице.

Поштовање обавеза и ангажмана Републике Молдавије: Скупштина је одлучила да помно прати развој ситуације у Републици Молдавији, односно одлучила да настави са мониторинг процедуром, уз могућност разматрања увођења дијалога након мониторинга за Молдавију уколико буду спроведене очекиване реформе. У резолуцији 1955 (2013) усвојеној на основу извјештаја гђе Лизе Кристоферсен из Норвешке и г. Пјотра Ваха из Пољске, Скупштина је поздравила напредак у Молдавији и континуирану преданост стандардима Савјета Европе. Међутим, истакнуто је да низ основних питања у земљи још увијек треба ријешити. Парламентарци су позвали на деполитизацију државних институција, примјену закона, промовисање људских права и борбу против дискриминације.

Лица нестала у европским сукобима: Кашњење у истрази о судбини 20.000 несталих особа у Европи спречава помирење између некадашњих сукобљених страна. Скупштина је позвала европске државе да обезбиједи одговарајућу заштиту и подршку породицама несталих особа. У Резолуцији 1956 (2013) усвојеној на основу извјештаја г. Цима Шеридана из Велике Британије наглашава се да чланови породица несталих у сукобу имају право да знају шта се догодило са њиховим најмилијим. Скупштина сматра да постоји снажна потреба да европске владе убрзају процес ексхумације и идентификације посмртних остатака несталих особа. Нерјешавање овог проблема представља потенцијалну опасност за европску безбједност.

Значајнија обраћања

Едвард НАЛБАНДИАН: Предсједавајући Комитета министара Савјета Европе и министар спољних послова Јерменије г. Налбандиан упознао је присутне са значајнијим активности које је предузела његова земља током предсједавања Комитетом министара, почев од 16. 05. 2013. године. Комитет министара учиниће све како би се обезбиједила заштита и поштовање Конвенције о људским правима у читавој Европи. Осврнуо се и на борбу против расизма, ксенофобије и нетолеранције, а што представља основни циљ његове земље током предсједавања. Јерменија ће предсједавање Комитетом министара Савјета Европе предати Републици Аустрији 14. новембра 2013. године.

Сергеј НАРИШКИН: Предсједавајући Државне думе Руске Федерације у свом обраћању је замолио за снажнији парламентаризам у међународним пословима, те је истакао важну улога парламената, а посебно ПС Савјета Европе. Парламентарна демократија, која постаје све важнија, омогућава већу укљученост грађана и представља потенцијал за раст демократије, истакао је г. Нарискин. Обраћајући се присутнима, г. Нарискин је образложио разлоге којим су се руководили руски посланици при усвајању одређених закона који су узроковали међународну забринутост, у које између осталих спадају закон о демонстрацијама, закон о страном финансирању невладиних организација и закон о забрани пропагирања нетрадиционалних односа, а с циљем заштите дјете.

Серж САРГСУАН: Јерменија је уложила велике напоре, рекао је у свом обраћању предсједник Јерменије, г. Саргсуан. Земља је спровела низ реформи, као што су реализовање пропорука скупштине о организације слободних и поштених избора, оснивање независних правосудних система, који обезбјеђују једнакост пред законом, те стварање окружења међусобне толеранције и повјерења. Своје обраћање закључио је подсећањем да је утврђивање мостова међу народима, културама и регијама врло важно, те да је у том процесу од круцијалне важности улога Савјета Европе.

Торбјорн ЈАГЛАНД: Генерални секретар Савјета Европе, г. Торбјорн Јагланд, у свом обраћању поменуо је нашу земљу, те рекао да се Босна и Херцеговина налази у тешкој ситуацији и да има озбиљне проблеме у функционисању, али да је у Бриселу одржан важан и озбиљан састанак (01. 10. 2013. године) који даје наду да би ствари могле кренути набоље.

Томислав НИКОЛИЋ: Обраћајући се присутнима, предсједник Републике Србије, г. Николић, рекао је да ће учинити све што је у његовој моћи како би Србија постала европска земља, у складу са основним вриједностима Савјета Европе, односно заштитом људских права, владавином права и демократије. Г. Николић је упознао присутне са напретком процеса интеграције Србије у ЕУ, те активностима Србије у погледу унапређивања правних и политичких реформи почев од пријема Србије у Савјет Европе, прије 10 година, па до данас. Указао је и на позитивна кретања дијалога на релацији Београд - Приштина, те на значај борбе против корупције и организованог

криминала у земљи. Обраћање је закључио жељом да Србија постане угледни члан европске породице, а за добробит свих наших народа.

Припремила²
секретар Делегације

Севда Ваљевчић

Достављено:

- колегијумима оба дома ПСБиХ
- Комисији за спољне послове ПДПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
- Делегацији ПСБиХ у ПССЕ
- Колегијуму Секретаријата
- Министарству иностраних послова БиХ
- а/а

² Uz saglasnost članova Delegacije